

# Vlaamse zorgsector in de

Al drie keer moest de Raad van State zich buigen over het privatiseringsdecreet in de zorgsector. Verwacht wordt dat het controversiële voorstel snel weer in het parlement belandt voor een stemming. In dat geval dreigen openbare zorgbedrijven de speelbal te worden van privé-investeerders.

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto **ID/Jonas Lampens**

**I**n het huidige kader kunnen OCMW's zorginstellingen, zoals woonzorgcentra, kinderopvang of gezinshulp, onderbrengen in de gekende zorgbedrijven', legt Jan Mortier van ACV-Openbare Diensten uit. 'Daarmee wou men in 2011 de instellingen meer autonomie geven en de arbeidsvoorwaarden gedeeltelijk loskoppelen van de gemeenten. Om concurrentiëler te zijn ten opzichte van privéinstellingen. Maar blijkbaar ging dat nog niet ver genoeg. Nu willen ze ook commerciële aanbieders binnenbrengen in de zorgbedrijven.'

## Privatiseringstsunami

Voorlopig is Zorgbedrijf Antwerpen het enige met grootse privatiserings- en expansieplannen, maar volgens Olivier Remy van ACV Puls moeten we in de

toekomst vrezen voor een privatiseringsgolf. 'Als dit decreet erdoor komt, zal de openbare zorgsector niet meteen geprivatiseerd zijn. Dat kan in de praktijk immers enkel wanneer dat afgesproken is in een bestuursakkoord bij het begin van een legislatuur. Daarom verwacht ik de eerste gevallen pas na de gemeenteraadsverkiezingen van 2024.'

'Dat maakt het ook zo moeilijk en abstract om tegen het decreet te reageren. De Vlaamse Raad Welzijn, Gezondheid en Gezin, waarin de vakbond net als de CM en de werkgevers actief is, heeft een heel duidelijk en kritisch advies afgeleverd. Iedereen was het ermee eens behalve VOKA en VLOZO, de sectorfederatie van private commerciële zorgondernemers. Dat toont ook meteen waar het over gaat.

Dit gaat niet over het verbeteren van de zorg, dit gaat over meer mogelijkheden geven aan privébedrijven om actief te worden in de zorgsector en daar winst te maken.'

## Taxshift

De vaak bekritiseerde taxshift van de vorige federale regering speelt volgens Jan Mortier ook dit dossier parten. 'De taxshift is een vermindering van de werkgeversbijdragen, maar die geldt niet voor de openbare sector. Het merkwaardige daaraan is dat de partijen die dat toen in de federale regering hebben doorgedruwd, met N-VA en Open Vld op kop, maar ook CD&V, net dezelfde partijen zijn die nu in de Vlaamse regering met dit decreet een achterpoortje maken.'

'Wat het eigenlijke plan is: de koepel blijft publiek, maar enkel de statutaire werknemers zouden nog onder de publiekrechtelijke structuur vallen. Al het andere personeel zou naar de onderliggende vzw's of nv's verhuisd worden, zodat de bedrijven minder werkgeversbijdragen moeten betalen. De dotatie van de stad naar het zorgbedrijf moet drastisch verminde-



# uitverkoop

ren en op termijn verdwijnen. Lokale besturen willen niet meer investeren in zorg- en welzijnsinstellingen.'

## Hellend vlak

'Een aanzienlijk deel van de zorg is vandaag al privé, maar niet commercieel', zegt Olivier Remy. 'Dat zijn vzw's. Commercialisering is een andere zaak, dan komt er een andere logica. Een vzw hoeft geen aandeelhouders te vergoeden, diensten of goederen aan te kopen uit dezelfde groep aan een veel hoger tarief, of te huren aan woekerprijzen. Terwijl het hier over de zorg voor de meest kwetsbaren in de samenleving gaat.'

Het privatiseringsdecreet is volgens Remy een hellend vlak richting de uitholling van onze zorginstellingen. 'Wanneer die commerciële bedrijven in alle mogelijke takken van de zorg voet aan de grond krijgen, dan krijgen ze ook een grotere inspraak. En we weten maar al te goed wat de standpunten van VOKA zijn. Zij willen flexijobs in de zorg om het personeelstekort aan te pakken. Dat is eigenlijk van een crisis misbruik maken om via een achterpoort de loon- en arbeidsvoorwaarden te verslechteren. In plaats van de lonen te verbeteren, wordt het personeelstekort misbruikt om de arbeidsvoorwaarden aan te vallen.' ■

## PRIVATISERING

### Wat houdt het nieuwe decreet in?

Met het decreet wil de Vlaamse regering het mogelijk maken dat de publiekrechtelijke zorgbedrijven in Vlaanderen vzw's en vennootschappen binnen hun structuur kunnen oprichten. Het decreet maakt het ook mogelijk voor externe vennootschappen en investeerders om tot 49 procent van de aandelen van die bedrijven in handen te krijgen. Daarbij gaat het niet enkel om woonzorgcentra, maar ook over diensten voor gezinszorg, kinderopvang, jeugdhulp en dienstenchequebedrijven.



## Julia's familielid woont in een commercieel uitgebaat rusthuis

### 'Onvoldoende eten en drinken, geen hulp'

Een familielid van Julia\* verblijft al langere tijd in een commercieel uitgebaat woonzorgcentrum. Van warme en toegankelijke zorg is daar echter geen sprake: 'Het loopt op alle gebieden fout. Het welzijn van de bewoners staat duidelijk niet centraal. Enkel de winstmarge behalen lijkt van tel voor de directie', vertelt Julia furieus.

'De situatie in het woonzorgcentrum is zo schrijnend, dat de bewoners zeer afhankelijk zijn van familie en vrijwilligers voor het geven van eten en andere verzorging. Bewoners die op een beschermde afdeling zitten, en dus op termijn niets meer zelf kunnen doen, krijgen niet de ondersteuning die ze nodig hebben. Onze familie overwoog al om onze dierbare daar weg te halen. Maar tijdens de coronapandemie was er onvoldoende aanbod aan thuiszorg en in de nabije omgeving zijn geen andere instellingen. Dus kiezen we ervoor om dagelijks meerdere keren langs te gaan om ook zelf voor ons familielid te kunnen zorgen. Wij springen ook zelf regelmatig in om andere bewoners te helpen met eten of om even met hen te praten, omdat er anders niemand is die naar hen omkijkt.'

'Je merkt het winstbejag in alles. De porties van het eten zijn onvoldoende, drankenrondes worden verminderd zodat bewoners minder naar het toilet moeten, op incontinentiemateriaal wordt bespaard en er wordt slechts een minimum aan personeel ingezet. Daardoor krijgt het personeel dat zijn best wil doen het heel moeilijk om in die omstandigheden te werken. Uiteindelijk vertrekken ze, omdat ze het niet meer kunnen aanzien. Dat een commercieel bedrijf winst moet maken, daar kan ik mee leven, maar dat mag nooit ten koste gaan van de bewoners. Die hebben hun hele leven keihard gewerkt en verdienen een respectvolle en mooie oude dag.'

*\*Julia is een schuilnaam.*